

Filosofisch café De Verdieping

Maandag 15 oktober 2018

De 'Molukse kwestie', wat is dat eigenlijk?

Fridus Steijlen

Bijzonder hoogleraar Molukse Migratie en Cultuur,
Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde/Vrije Universiteit Amsterdam

De Indonesische rijsttafel, de Blue Diamonds, de VOC, woonoord Schattenberg in Westerbork de gijzelingen in de jaren 70. Ons koloniale verleden in het voormalige Nederlands-Indië heeft veel sporen achtergelaten. Bovendien kennen we allemaal wel mensen met *roots* op Java, Sumatra, Celebes, Bali of de Molukse eilanden. En anders wel Indische Nederlanders of Molukkers.

Molukkers nemen een bijzondere positie in als we kijken naar ons koloniale verleden. In 1951 kwamen 12.500 Molukkers, voornamelijk militairen van het KNIL met hun gezinnen, naar Nederland. Tijdelijk, dachten ze, in de verwachting dat ze spoedig terug zouden gaan naar een zelfstandige republiek van de Zuid-Molukken (RMS). Ze werden ondergebracht in tientallen tijdelijke woonoorden. Toen langzaam duidelijk werd dat terugkeer er op korte termijn niet aan zat te komen, werden ze gehuisvest in 'normale' woonhuizen, vaak bij elkaar in speciale Molukse wijken. Waaronder in Assen en Bovensmilde. Lang bleef de hoop op een terugreis; integratie vond slechts mondjesmaat plaats. Ze waren er immers maar tijdelijk?

Een aantal jonge Molukkers kon in de jaren 70 niet langer accepteren dat de Nederlandse overheid nauwelijks aandacht had voor de Molukse idealen. Meerdere acties volgden. We noemen: de bezetting van de Indonesische ambassade in Wassenaar, de treinkapingen bij Wijster en de Punt, de bezetting van het Indonesische consulaat in Amsterdam en de bezettingen van het Provinciehuis in Assen en een lagere school in Smilde. Deze acties trekken nu nog hun sporen.

Inmiddels groeit nu de vierde generatie Molukkers op. Ze maken deel uit van de Nederlandse samenleving, ze horen erbij. Met soms nog wel vragen, die niet alleen hén maar ons allen aangaan.

Fridus Steijlen is al sinds 1977 betrokken bij de Molukse gemeenschap. Vanuit die betrokkenheid is hij gaan schrijven over de Molukse gemeenschap. Hij schreef meerdere artikelen en boeken over verschillende Molukse onderwerpen. Tevens is hij columnist voor de maandelijkse nieuwsbrief van de Stichting Het Moluks Historisch Museum. Vanwege het Moluks Historisch Museum werd hij in 2017 benoemd als bijzonder hoogleraar Molukse migratie en cultuur aan de Vrije Universiteit.

Als er over Molukkers in Nederland wordt gesproken praat men wel over 'de Molukse kwestie'. Maar wat is dat eigenlijk en wat is de geschiedenis van Molukkers in Nederland? In zijn lezing staat Fridus Steijlen stil bij die geschiedenis én de integratie van Molukkers. Hoe anders is dat vergeleken met andere migrantengroepen en wat kunnen we hiervan leren? Een boeiende lezing over postkoloniale migratie als erfenis van het koloniaal verleden, over de huidige ontwikkelingen én een blik in de toekomst.

PODIUM ZUIDHAEGE – Theatercafé (begane grond), Zuidhaege 2, Assen
19:30 - 22.00 uur - inloop vanaf 19.00 uur; nazit tot 22:30 uur
Entree 8 euro; jongeren 4 euro

Informatie en aanmelding: www.deverdieping-assen.nl; deverdieping@home.nl

*Prof. dr. Fridus Steijlen is senior onderzoeker bij het KITLV en hoogleraar Molukse Migratie en Cultuur in Comparatief Perspectief aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij doet onderzoek naar het dagelijkse leven in het huidige Indonesië en naar Molukkers en Indische Nederlanders in Nederland. Hij schreef samen met Henk Smeets het naslagwerk over de geschiedenis van Molukkers in Nederland. Begin februari hield hij zijn oratie 'Tjakalele bij volle maan' en een week later verscheen van hem 'Een Indische Skyline', een boek over Indische organisaties. Steijlen was eerder coördinator van de Stichting Mondelinge Geschiedenis Indonesië (SMGI) die 724 mensen interviewde over hun leven in Nederlands-Indië. Momenteel is hij ook betrokken bij het grote onderzoek naar het geweld tijdens de dekolonisatie oorlog tussen 1945 en 1949.
Info over Fridus Steijlen: <http://www.kitlv.nl/researchers-steijlen/>*